

PAŃSTWO FRANKÓW I JEGO ROZWÓJ

1. **Frankowie** – plemię germańskie, które zamieszkiwało nad dolnym Renem i Skaldą. .

2. Powstanie państwa Franków.

- Pod koniec V w. Chlodwig z rodu Merowingów zjednoczył plemiona frankońskie i utworzył państwo, przyjął chrzest w 496 r. w obrządku łacińskim. Za panowania Chlodwiga państwo Franków obejmowało prawie całą Galię z wyjątkiem wybrzeża Morza Śródziemnego. Frankowie szybko asymilowali się z rzymską ludnością Galii.
- Początkowo państwem rządziła dynastia Merowingów, w VIII wieku władzę przejęli Karolingowie.
- Państwo Franków było **państwem patrymonialnym**, co oznacza, że władca traktował je jako swoją prywatną własność. Zwyczajowo dzielił je przed śmiercią między swoich synów co przyczyniało się do coraz większego rozbicia wewnętrznego i osłabiania autorytetu władcy.
- Duże znaczenie zyskali urzędnicy zwani **majordomami**, którzy zarządzali dworem królewskim. Ostatni z majordomów przejął władzę jako pierwszy władca z dynastii Karolingów. Był nim **Pepin Mały**. Władca ten na prośbę papieża pokonał plemię Longobardów, a ze zdobytych ziem utworzył Państwo Kościelne, które ofiarował papieżowi (754 r.).
- Najwybitniejszym władcą w państwie Franków był Karol Wielki.

3 .Monarchia Karola Wielkiego (768 – 814).

a) rozwój terytorialny państwa i nawracanie pogan – analiza map

Karol Wielki przez całe życie toczył wojny. Pragnął odrodzić cesarstwo uniwersalistyczne – połączyć pod swym panowaniem ziemie dawnego cesarstwa rzymskiego w Europie. Dzięki tej polityce znacznie rozszerzył **granice** swego **państwa**. Na północy sięgały Morza Północnego i Atlantyku, na zachodzie opierały się o rzekę Ebro w Hiszpanii, na wschodzie jego państwo sięgało rzeki Łaby, a na południu rzeki Dunaj i północnych Włoch. Dzięki podbojom udało mu się przekształcić swoje państwo w mocarstwo, które dorównywało potęgą Cesarstwu Bizantyjskiemu.

b) Karol Wielki przekształcił państwo Franków w cesarstwo. Papież koronował go na cesarza w Rzymie 25 grudnia **800 r.** Cesarz sprawował władzę osobiście przy pomocy wiernych urzędników takich jak kanclerz czy palatyn. Tytuły urzędników przejęły w średniowieczu wszystkie państwa europejskie.

c) podział administracyjny państwa:

- państwo było podzielone na hrabstwa (dawne ziemie) i marchie.

Hrabstwo – okręg administracyjny na czele, którego stał hrabia, który sprawował sądy, wykonywał polecenia króla, zwoływał ludzi pod broń. Państwo było podzielone na 700 hrabstw. **Marchia** to okręg przygraniczny, na czele, którego stał margrabia, który posiadał specjalne uprawnienia wojskowe. Jego zadaniem była ochrona granic państwa i rozszerzanie jego granic. Każdy urzędnik lokalny był poddawany kontroli inspektorów królewskich, do których mogła odwołać się ludność.

d) reformy Karola Wielkiego

- **reforma monetarna** – Karol Wielki wprowadził do obiegu **srebrnego denara** zastępując nim złotego solida bizantyjskiego.
- **zreformował szkolnictwo** - przy każdej diecezji utworzono szkołę przykatedralną, przy dworze w Akwizgranie utworzono szkołę pałacową, do której uczęszczali dworzanie. W szkołach przywrócono stary system nauczania – uczono siedmiu sztuk wyzwolonych. Istniały dwa poziomy kształcenia: poziom podstawowy – **trivium**

(przedmioty humanistyczne: gramatyka, retoryka, dialektyka), poziom wyższy – **quadrivium** (przedmioty matematyczne : arytmetyka, geometria, astronomia, muzyka). Dzięki reformie udało się Karolowi Wielkiemu przywrócić czystość łacinie, podnieść poziom wykształcenia duchowieństwa, uzyskać kompetentnych urzędników. Rozwijały się pracownie kopistów przy klasztorach, gdzie przepisywano książki. Rozwinęło się **iluminatorstwo** czyli malarstwo książkowe. By pismo było bardziej czytelne wprowadzono **minuskulę** karolińską czyli małe litery.

4.Upadek państwa Franków.

Karol Wielki przekazał przed śmiercią władzę nad swoim państwem synowi Ludwikowi Pobożnemu. Po jego śmierci w 840 r. Jego trzej synowie postanowili podzielić pomiędzy siebie potężne państwo. W **843 r. w Verdun** doszło do podziału kraju. Zachodnią część państwa (późniejsza Francja) otrzymał Karol Łysy, wschodnią część państwa (późniejsze Niemcy) otrzymał Ludwik Niemiec. Centralny pas ziemi od Morza Północnego po Alpy oraz północne Włochy wraz z tytułem cesarskim otrzymał Lotariusz. Skutki traktatu w Verdun: po śmierci Lotariusza jego część została podzielona. W ten sposób zaczęła się historia państw narodowych Francji i Niemiec. Nowe państwa przejęły od cesarstwa wszystkie zdobycze: organizację administracji państwowej, system polityczny, społeczny i gospodarczy zwany systemem feudalnym, osiągnięcia kulturalne. Władcy Niemiec starali się w X i XI wieku odrodzić ideę cesarstwa.